

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In Festo Matthiæ Apostoli. Cecidit super Matthiam: Act. 1

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

IN FESTO S. MATTHIAE APO-
STOLI.

Cecidit sors super Matthiam : Act. i.

Ad ostium Tabernaculi, *Leu. 16.* adduc-
tus hircorum alter Dño mactabatur in desertum alter sacer & intestabilis
emittebatur : missa prius super eos sorte.
Agnii hic duo iustificantur : Joseph Bar-
tabas Dñ o relinquitur : Matthias sorte
in desertum mundi emittitur. Vt raque
sors alta adusque prædestinationem per-
tingit.

Nos in rem

- I. De vicissitudine rerum Cœlestium, &
humanarum.
- II. Dereprobo Iuda.
- III. Desorte S. Matthei.

P A R S I.

*Devicissitudine rerum cœlestium, & hu-
manarum.*

I. *N*aturæ prouidentia est ; vt corruptio
Vicissitudo
*rerum na-
turalis.*
vnius sit generatio alterius : ait Arist. I-
psa sui depastrix suis reparatrix est. Præ-
datrices rerū 4. sunt Qualitates sibi con-
trariae ; & ex eadem aliarum continuo ge-
nitrices, noua exortare ex corrupta prio-
re. Ut nec pulex pereat, quin aliud inde
existat. Ita vnius occasus anima est alterius
successus cum Deo.

O bonitas Dei ! Cuius iudicia abyssus
multa : *Pf. 35.* quod is pereat : Et quod *Pf. 22.*
Divina
similitus.
Figura.
Misericordia tua pueriat me, & sequatur me. Illud malum iræ : hoc gratiae est Dei, &
melius.

1. Sic Ieremiæ iussit, cap. 1. Ecce constitui
te hodie super gentes, & super regna ; vt 1. Euel-
tas, & destruas, & dissipes, & 2. Aedifices &
plantes. Illud Iustitiae : hoc bonitatis est
declarandæ.

2. Sic Christus : *Luc. 1.* Hic erit in Ruinam,
& Resurrectionem multorum. Aperuerit Si-
meoni Dominus abscondita sua præde-

tinacionis. Hinc *Isa. 43.* Ecce ego facio nona
&c. scilicet ex Synagoga angulari Eccle-
siam vniuersalem. 3. lob. 34. Conteret mul-
tos innumerabiles, & stare faciet alios pro eis.
&c. Sic Dicipara, *Luc. 1.* Deposuit potentes
de sede ; & exaltauit humiles. Nam superbis
resistit ; humiliis dat gratiam, istorum nau-
fragium horum est cautele monumentum.

Hac causa Dominus Ieremiā ad h. Simili-
gulum misit, *Ier. 8.* vas factum dissipante, facti
aliudq; parantem ; & ait. Nunquid sicut ful-
gulus iste, non potero vobis facere, dominus Israhel:
ait Dominus Ecce, sicut luctum in manu figuli:
sic vos in manu mea, dominus Israhel. Impios iu-
stificare potest publicanos, Magdalenas,
&c. & de lajidibus suscitare filios Abrahe.

Nunquid *Gen. 28.* Iacob vidit in somnis Scala Da-
scalā stantem super terrā ; & cacumen illuſta-
gens cœlū ; Angelos quoq; Dei ascendentēs & de-
scendētes per eā. Scala est Dei Potentia, Prae-
scientia, Prouidentia, Prædestinatio, Re-
probatio, Iustitia, Misericordia : per hanc
ab aliis atq; aliis suis, dec̄p; itur. Excidit hinc
Exurgit ille. 2. *Esth. 7.* Perit Amā Mardo-
chæus existit in solium. Dominus est, qui
Psalm. 109. Iudicabit in nationibus, impletis
ruinas.

II. *Vin' exempla? 1.* Cadunt Angeli: pre. Exempli
destinantur homines. *Isa. 14.* Quomodo ce-
ridisti de cœlo Lucifer, qui mane oriebaris ? Lu-
10. Videbam Satanam, quasi fulgur, de cœlo
cadentem. v. 1. Sent. Dist. 10. 2. Cadit Cain
& Gigantum progenies. *Gen. 6.* Omnis e-
nim caro corrupti via suam. Et ecce ex Nos
surgit noua progenies. 3. Impio Chanaan,
& XX X. regibus ab eo descendantibus
deletis succedunt Iosue, Caleb, alijq; Du-
ces. 4. Esau cum suis Idumæis perditionis
vitam viamq; terūt : at salutis Iacob cun-
suis. Quia *Rom. 9.* Iacob dilexi ; Esau autem
odio habui. 5. Core, Datani, Abyron am-
bitiosos terra dehiscit : Eliguntur sacer-
dotes Moyses, Aaron, Eleazarus &c. me-
liores. *Num. 17.*

6. Heli.

6. Heli 1. Reg. 6. Ophni, & Phinees scelerati abiiciuntur : Samuel assumitur. 7. Dixitq; Dominus ad Samuelē: 1. Reg. 12. & 10. *V*squequo tu luges Saul, cum ego protece rimeum, ne regnet super Israēl ? Imple cornu tuum oleo, ut mittam te ad Isai Bethlehemiti en : prouidi enim in filiis eius mihi regem. 8. Demum Gens Iudaea est reprobata ; Electa Ethnica. En Iob, Centurio, Cornelius, Latro, Chananaea, Samaritana, &c. Populus, quem non cognoui, seruiuit mihi. 9. Scribis, Pharisæis, damnatis, successere Apostoli in functionibus multo diuinioribus, sacramentorum, doctrinae, miraculorum. &c. 10. Iudas suspensio crepuit medius, & effusa. &c. Psal. 108. Erant diebus pauci : & Episcopatum eius accipiat alter. Itaque fors cecidit super Mat skiam.

PARS II.

Dereprobo Iuda.

Dns in
Dio.
1. **M**agna Dei attributa hæc duo sunt, Psal. 110. Misericordiam, & Iudicium cantabo tibi: 1. Sic vna in Vena aurea inerat Manna misericordia, Heb. 9. & Virga Aaron, ad memoriam iræ in seditione sexercebat. Ita, ait Bernhardinus de inslit. in Deo sunt duo illa, p. & parvulis, & superbis. 2. Huc respexit, Matth. 11. Confiteor tibi Pater &c. quia abscondisti hæc à sapientibus, & prudentibus, & revelasti eis parvulis. Cur ? Quia nesciavi, si placitum est tibi. Hæc que sola Prædestinatio est causa. Exod. 33. Miserebor cui natione so- volvenero; & clemens ero, in quem mihi placuerit. Quid disputas ? Matth. 22. An non mihi licet facere, quod volo ? Dic, Confiteor tibi Pater. &c.

Mistriente. Vel ipse Paulus miratur occulta Dei, Rō. 9. Cum nondum nati fuissent Iacob & Esau, aut aliqui boni egissent, aut mali, ut secundum electionem propositum Dei maneret, non ex

operibus, sed ex voluntate dictum est ei : quia maior seruiet minori. Progredi metuens sic concludit humiliter : Igitur non volentis, neque currentis : sed miseren-
tis est Dei. Dic igitur Confiteor ti-
bi. &c.

Crede, time ; mare ne metiare, laby- Causa seru-
rinthum inire fuge. Hęc materia Tōrrēs tari.

est Ezechielis ille, qui intranti vadatur ; ac progredienti aperit periculum. Hoc scias : Reprobatio
Prædestinatio pure sit sine intuitu me- ex peccato
ritoru: quia misericordia est actus. At re- est.

probatio sit intuitu peccatorum : quia iu-
stitia est. 1. Rex potest aliquos obscuros
natalibus & factis nobilitare : at neci ad-
dicere neminem potest, absq; culpa; salua
iustitia. Ita Deus. Nam, Matth. 8. Omnis ar-
bor, que non facit fructum bonum, exciderur,
& in ignem mittetur. Talis arbor Iudas. 2.

Sic ficusnea ; Luc. 13. Ecce, anni tres sunt,
ex quo venio querens fructum, & non inuenio. Suxide ergo eam : Ut quid enim terram
occupat. Talis triennis cum Christo Iu-

das. 3. De Nabuchodonosoræ arbore
dicitur, Dan. 4. succidite arborum, praescinde
rāmos eius, excutite folia, & dispergit fru-
ctuseius. Ecce ! Quia ex ea vescebatur omnis
caro. Talis Iudas apostolus tantus : at fru-
stra in eo dona erant apostolica : cum
fructus eius insatiata depascaret auaritia.
Et si, Psal. 1. plantata secus decursum aquarum;
non tamen fructum suum dedit in tempore
suo.

II. Rupertus in Psalmo 108. numerat Iudea ma-
XXX. maledictiones in Iudā pro 30. ar-
genteis, queis Dominum vendidit. Sicut 30.
impostor Euæ serpens maledictus inter
animantia fuit.

Eius autem scelera potiora qua- Peccata 4.
tuor fuerint. 1. Homicidium Dei Filio
intentatum. Matthæi 17. Peccavi tra-
dens sanguinem iustum. 2. Hæresis : nam à
Christo apostata factus, prevaricatus est, ut
Iii 2 abiret,

abiret in locum suum. 3. Simonia diuendens Christum. 4. Furtum. Ioan. 18. Fur erat, & loculos habens.

Apex peccati obstinationis.

Id est dia-
bolus.

Ratio electi-
& lapsi.

Exemplis
iquet.

Omnium caput & summā est eius Desperatio, Spiritui S. contraria, ex mera Malitia promanans: non ex Ignorantia, aut Infirmitate. Istam eius malitiam quibus artibus emollire conatus est Dominus, in coena, in horto, &c. 1. At Chalacia gemma, ait Plin. l. 37. c. 9. in mediis flammis manet frigida. P. Albertus causam assignat: quod poros habeat restrictissimos. Talis Iudas, ad quem Dominus, Luc. 12. venit ignem mittere, at frustra. Non frustra iis, Luc. 24. Nonne cor nostrum ardens erat, cum loqueretur nobis in via? 2. Tanta Iudæ nequitia, ut de eo Dominus: Matth. 26. Numquid unus ex vobis dia-bolus est? Et Apostolus erat. O incomprehen-sibilia iudicia Dei, & inuestigabiles via eius? Rom. 11.

Ergo, 1. Cor. 10. Qui stat, videat, ne cadat, Apoc. 3. Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam.

III. Quæres: Cur Apostolum elegit, quem fore Apostolatum sciuit? Cur Angelos, cur Adamum creauit, sciens lapsi-ros? Respondent prolixè S. Hier. l. 3. contra Pelag. Et Cyril. Alex. l. 9. in Ioan. c. 10. Nemini-rem creat DEVS, ut peccet, vel pereat: sed omnes vult saluos fieri. Reliquit ta-men nos in manu consilij nostri: Inde, Ose. 9. Perditio tua ex te Israel.

Electum vero ludam labi permisit, ait Aug. ciu. 18. c. 49. Ut male vieretur bene ad opus Passionis. 2. Utque Ecclesia sua tolerando-rum malorum præferat exemplum. Ea causa pa-terfamilias ait, Matth. 13. Sinite vitaque crescere usque ad messem.

1. Iudas, uti Saul, principio bonus erat. 1. Reg. 13. Filius unius anni erat Saul, cum re-gnare capisset; id est, tam insons ut puer unius anni. Ita erat & Iudas: ait S. Ambr. Cyr. Hier. Tert. &c. Nec enim ad Magda-

lenæ vunctionem murmurasse legitur; quæ nondum esset peruersus. Alii ta-men Patres aliter arbitrantur. 2. Quic-quid id est, bene Hier. Basil. Greg. &c. eum Caino comparant fratricidæ desperanti, Gen. 4. Maior est iniquitas mea, quam ut ve-niam merear. 3. Architopheli eum confert Hier. Aug. Rupertus: intimo Davidis consiliario; at in caput eius cum Absalone conspiranti; ac demum desperanti; dum suspendio interiit. 2. Reg. 16. 17.

4. Similis Absaloni: qui 2. Reg. 13. fecerat coniuicium, quasi coniuicium regis: precep-erat autem pueris suis; obseruante, cum temen-tus fuerit Ammoni vino, & dixerat vobis, percute eum & interficie. Demum ipse, 2. Reg. 18. in arbore suspensus periit. 5. Si-milis Doeg: ait S. Ambr. prophetarum occisi-ori in die una casis Sacerdotibus 85. 1. Reg. 22.

6. Similis duobus nequam senibus Su-fannæ insidiatoribus, Dan. 13. ait S. Leo. 7. Similis Iaoabo, qui 2. Reg. 20. dixit ad Ama-sam: Salve misfrater: & tenuit manu dextrera mentum Amasa, quasi osculans eum; qui percussit eum in latere, & effudit intestina eius in terram. Ita Iudas: cuius peccatum, Ie-rem. 17. scriptum est styllo ferreo, & vngue adamantino in libro mortis: ait Eu-seb. Cœsa.

PARS III

De Sorte S. Matthei.

I. *Sors* cecidit super Matthiūm. Sortes fīe-^{sortim} bant missis Schedis, aut signis aliis in vnam, in re politica; in galeam superre militari; aut in vas aliud. Mosterra, mari-que vslatus; Mari, Ion. 1. Misérunt Sortes, & sors cecidit super Ionam. 2. Terra, ut lon-ge ante Rex Babylonis, Ezech. 20. Stetit in biuio, diuinationem querens, commiscens sagit-tas. 3. Ita Elsh. 3. Missa est sors in vnam, co-ram Aman; quo die & quo mense gens Iude-rum deberet interfici. 4. Milites, Matth. 27.

Dicit-

Diuiserunt vestimenta eius, mittentes sortem.

1. Romani Magistratus, Legationes: &c. forte designabantur, Corn. Tac. l. 10. Castrensi omnia forte siebant, Liu. 2. dec. 3. Areopagitae sententias forte ferebant datae, Sigon. de Rep. Ath. l. 3.

Iudei forte terram diuidebant Num. 16. reges eligebant. 1. Reg. 14. Super hircos duos, Leu. 16. sorteibantur. Aaron, Num. 17. Sacerdotibus aliis forte præferatur, Ios. 7. Furtum Acham forte competrerat.

II. At Nota, post missum Spiritum S. defuisse usum sortium: S. Matthias tamen rite electus forte est: quo ad Electores: nam Psalm. 46. Principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham. Quoad Electum: 1. Reg. 10. Certe videtis; quem elegit Dominus; quod non sit similis ei in omni populo. Quoad modum eligendi: Nam Orantes dixerat, &c. Ita adhuc sive omnis Ecclesia:

2. Par. 20. Cū ignoramus, quid agere debeamus; hoc solum habemus resugy, vt oculos nostros dirigamus ad te. 2. Ita Judith ausura facinus, att. cap. 8. Nolo, vt aliud fiat, nisi oratio pro me ad Dominum Deum nostrum, vt mihi propitiatur. 3. Ita, 1. Tim. 7. Obsecro primum omnium fieri obsecrations, orationes, postulaciones, & gratiarum actiones. Quare cum Virtus unita sit fortior seipsa, orationes quoque Communitatis efficaciores esse tanto necesse est, quanto e pluribus fuerint collectiores.

III. Itaque in primis est in Præsulum electionibus usurpanda oratio; vt dignissimus eligatur. 1. Mach. 1. Alex. Magnus rogatus in agone, quem sibi vellet surrogari, ait, Dignissimum: & si filiorum foret nullus. 2. Deus Moysi: Num. 27. Tolle Ioseph, virum in quo est Spiritus Dei, & pone manum tuam super eum, & audiat eum omnis Synagoga.

4. Salomon nullum suis ē syluis lignum:

cædebat in templi usum; sed 3. Re. 5. Hieroram Rex dabit ligna Cedrina, & abiegnā, iuxta omnem voluntatem: Ita si digniores sint honore externi: prætereundi sunt cognati, vicini. &c. Num. 17. Quem ex hisce elegero, germinabit virga eius: flore exemplari, & rigore disciplinæ: sequenti die regressus invenit germinasse virgam Aaron.

Talis S. Matthias erat. 1. Sanctimonia vigens inter 72. discipulos. 2. Sorte diuina dignior Iosepho iusto declaratus. 3. Id. ^{Dignissimus S.} Matthias. que à Christo iam glorioso; non pauci. II. Apoc. 21. Civitatis mysticæ lapides 12. Apostolis aptantur: in hisce S. Matthei, id est, paruo Dei, Amethystus: quod eius demissio nullo vñquam fastu quiverit inebriari. 2. Fuit itaque is vt Iacob, Iudas vt Esau in uno matris Ecclesiæ vtero. Sed vt, Esth. 1. Vasthi regina ob fastum excidit: Esther ob modestiam euecta fuit: ita Iudas & Matthias. Beatus ergo, qui semper est pauidus: & sperat in Domino. Sane Deus est, Isa. 48. Vocans ab oriente iustum, & de terra longinqua virum voluntatis mee; & locutus sum, & adducam.

IN FESTO S. MATTHIAE Apostoli.

Suppleuit Enucleator.

Confiteor tibi Pater, Domine cœli &
terra, quia abscondisti. &c.

Matth. II.

Daud, 1. Reg. 2. 2. Saulē persequente, fugit in speluncam Odollam. Quod cum audisset fratre eius, & omnis domus patris eius, descenderunt ad eum illuc. Et conuenerunt ad eum omnes, qui erant in angustia constituti, & oppressi are alieno, & amaro animo. Et factus est eorum Princeps; fueruntque cum eo quasi quadringenti viri. Et hoc istis sacrum Azylum erat.

Iii 3 Ita